

ЕВФЕМІЗМИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Денисенко Я. Ю., студ. гр. ПР-81

Евфемізмам, особливим одиницям мови, присвячена велика кількість робіт як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Активному дослідженню даного феномену посприяла неабияка роль евфемізмів у мовній естетиці.

Евфемізм – стилістично й емоційно нейтральне слово або вираз, що вживається для заміни назви предметів або явищ, які з погляду суспільної моралі вважаються непристойними та сприймаються негативно. Це ввічлива форма мовних заборон, своєрідне "словесне пом'якшення".

В основі явища евфемізму лежать:

1) глибоко анархічні пережитки мовних "табу" (заборон вимовляти прямі найменування небезпечних предметів та явищ);

2) чинники соціальної діалектології (так звані етичні та моральні евфемізми, зумовлені соціальними, моральними та етичними нормами поведінки в суспільстві).

У кожній мові існують слова, котрі вважаються непристойними, нетактовними, занадто прямолинійними або неввічливими. Для англійської мови характерні такі групи евфемізмів:

1) вік (слово *old*, яке вважається некоректним, замінюється словами: *mature, senior, advanced in years*);

2) зовнішній вигляд, а також розумові та фізичні можливості (будь-які відхилення від встановленої норми виражаються за допомогою евфемізмів: *fat – overweight; blind – unseeing; invalid – disabled, handicapped; mad – mentally sick*);

3) расова та національна приналежність (у США та багатьох європейських країнах заборонено використовувати слово *nigger*, замість якого варто говорити *Afro-American*. Слово *black*, яке ще декілька років тому вважалось прийнятним, зараз вже вважається неввічливим);

4) соціальний стан та фінансове становище (слово *poor* в офіційних ЗМІ, як правило, намагаються замінити на: *the needy, (socially) deprived, penniless, low-income family*);

5) професії (більшість необхідних, проте не дуже популярних професій на заході, особливо в США, отримують більш "престижні" назви: *garbage collector – sanitation man (engineer); undertaker – mortician, funeral director; hairdresser – hairstylist* та ін.);

6) терміни, особливо медичні (медичні терміни дуже часто називають прості поняття, що мають не дуже позитивне значення: *insane asylum – mental home, mental hospital, mental health clinic; terminal home – hospice*).

Окремі групи евфемізмів в англійській мові складають дипломатичні евфемізми, евфемізми у мові реклами, евфемізми, пов'язані із впливом держави на життя людей (воєнні дії, соціальні вади, родина, звільнення, академічна неуспішність).

Деякі науковці пропонують також окремо розглядати такі дві категорії евфемізмів, як евфемізми в англійській мові для позначення статевого органу чоловіка та евфемізми для позначення сідниць.

Евфемізми, як правило, розглядаються більшістю науковців тільки на лексичному рівні, проте прояв евфемії не можна зводити виключно до заміни одного слова іншим. Для зниження емоційної напруженості висловлення також використовуються деякі графічні знаки, фонетичні заміни, словотвірні афікси.

До графічного способу утворення евфемізмів відносимо випущення середини слова – синкопа чи кінця слова – апокопа, а також заміну слова у письмовому мовленні на три крапки:

F*** Off, I'm Ginger.

Використання фонетичних евфемізмів дозволяє виразити зміст, еквівалентний змісту забороненого поняття і, таким чином, уникнути негативної реакції адресата. Фонетичним засобом евфемізації є звукова аналогія.

У лінгвістиці існує три способи евфемізації, які можна віднести до морфологічних способів – це негативна префіксація, мейозис та аббревіація.

Найважливішим рівнем реалізації евфемії в мовленні є лексико-семантичний рівень, на якому відбуваються основні процеси, що сприяють евфемізації мовлення.

Головними способами формування евфемізмів на даному рівні є:

- 1) метафоризація значень;
- 2) метонімізація значень;
- 3) металепис (різновид метонімії);
- 4) поляризація значень;
- 5) запозичення та терміни.

Синтаксичні засоби утворення евфемізмів є малодослідженими в лінгвістиці. У якості таких засобів виділяють різноманітні трансформації словосполучень, еліпсис, заміну стверджувальної конструкції та аналогічну по значенню, проте негативну конструкцію.

Таким чином, хоча мотиваційні передумови вживання евфемізмів носіями мови можуть бути різними, проте всі вони мають єдину мету – замінити соціально або психологічні неприйнятні прямі номінації на аналогічні, але з більш нейтральним значенням, що значною мірою полегшує процес передачі інформації у певних сферах людської діяльності.

Проблема евфемізації мови є недостатньо дослідженою, все ж існування евфемізмів в англійській мові є беззаперечним. Зростаючий інтерес до цієї проблематики, прогнозується, стане поштовхом для подальших ґрунтовних досліджень застосування евфемізмів як в англійській мові, так і в інших мовах в цілому.

Наук. кер. – Кобякова І. К., *к. філол. н., доцент СумДУ*